

International Journal of Languages' Education and Teaching

ISSN: 2198 - 4999, Doi Number: 10.18298/ijlet.610

Year 4, Issue 2, August 2016, p. 193-200

HOW TO EVALUATE EXISTING OF AFFIXES WHICH ARE FORMS OF THE SAME, FUNCTIONS AND CATEGORIES OF DIFFERENT IN TURKISH TEACHING?

Kerime ÜSTÜNOVA ¹

ABSTRACT

Grammatical notions play an important role in teaching of structures constituting language. For this reason, there is grammar teaching in the first stage of language teaching, and its most important objective is not only to transfer on knowledge the language, but also to serve as a skill with all its subtleties, its expression possibilities and wealth. Grammar is seen as body of rules supporting basic skills of language like listening, watching, speaking, reading, and writing. This situation brings forward to grammar lessons, their important, their practice forms, their teaching methods, and necessitates beginning a quest and examination. Commonly neglected of grammar teaching seen very important in language acquisition, and underestimation are a grave contradiction. Today at the point, it shows that teaching by way of memorizing seeing as body of rules to grammar is of no use. Practices which are not considered as language is a system composed of signs, on the one hand to cause the discussion of language issues, on the other hand to extend the learning process, to make difficult to learning, to bring forward a number of problems. Thus, one of the issues discussed in Turcology research belong affixes. It seems that deadlocked on many issues like classification, nomenclature, processing format, and teaching methods. Different perspectives about what is the grammatical notion of affix, its characteristics, how it is perceived, how it is taught, its practice area and format, have led to the emergence of different approaches. Naturally, studied issues, notion errors, context-free definitions are handled with unlike terminology and different methods from each other. Today, common language and common viewpoint is almost lost in the studies of grammar. In this study which is used scanning method of quantitative research methods and is benefited from descriptive research approaches in, it will be focused on that affixes require to be taught into the context based on their formal and semantic functions, drawn attention to the problem, presented solutions.

Key Words: conjugation affix, derivation affix, notion error, semantic function, formal function.

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE BİÇİMLERİ AYNI, İŞLEVLERİ VE KATEGORİLERİ FARKLI EKLERİN BULUNUŞU NASIL DEĞERLENDİRİLMELİ?

ÖZET

Dili oluşturan yapıların öğretiminde dil bilimsel kavramların rolü büyüktür. Bu nedenle dil öğretiminin birinci ayağında dil bilgisi öğretimi yatar ki en önemli hedefi dili sadece bilgi düzeyinde aktarmak değil bütün incelikleriyle, anlatım olanaklarıyla, zenginlikleriyle bir beceri olarak sunmaktır. Dil bilgisinin dilin dinleme, izleme, konuşma, okuma, yazma temel becerilerini destekleyen kurallar bütünü olarak görülmesi; dil bilgisi derslerini, önemini, uygulama biçimlerini, nasıl öğretilmesi gerektiğini gündeme getirir, sorgulanmasını, arayış içine girmeyi zorunlu kılar. Dil ediniminde bu denli önemli görülen dil bilgisi öğretiminin sıklıkla göz ardı edildiği, gereken önemin verilmeyişiyse tam bir çelişkidir. Bugün gelinen nokta, dil bilgisini kurallar bütünü olarak görüp ezberleterek öğretmenin işe yaramadığını göstermiştir. Dili göstergelerden oluşmuş bir dizge / sistem olarak görmekten uzak uygulamalar, bir yandan dil konularının tartışılmasına yol açarken diğer yandan da öğrenim sürecini uzatmakta, öğrenimi zorlaştırmakta, birtakım sorunları gündeme getirmektedir. Nitekim Türklük Bilimi araştırmalarında tartışılan konulardan biri de eklere aittir. Sınıflandırmasından adlandırılmasına, işleniş biçiminden, öğretim yöntemlerine hemen her konuda çıkmaza girilmiş gibi gözükmektedir. Dil bilimsel kavram olan ekin ne olduğu, özellikleri, nasıl algılandığı, nasıl öğretildiği, uygulama alanı ve biçimi konularındaki farklı bakış açıları farklı yaklaşımların doğmasına yol açmıştır. Doğal olarak incelenen konular, kavram yanlışları, bağlamdan kopuk biçimde yapılan tanımlar, birbirine benzemeyen terminolojiyle birbirinden ayrı yöntemlerle ele alınmaktadır. Bugün öyle bir hâl almıştır ki dil bilgisi çalışmalarında ortak dili, ortak bakış açısını görmek neredeyse olanaksız olmuştur. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama yönteminin kullanıldığı; betimleyici araştırma yaklaşımlarından yararlandığı bu çalışmada, eklerin biçimsel ve anlamsal işlevlerinin bağlam kapsamında öğretilme gereği üzerinde durulacak; soruna dikkat çekilecek, çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: işletim eki, türetim eki, kavram yanlışlığı, anlamsal işlev, biçimsel işlev

¹ Prof. Dr. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

1. Giriş

Millî Eğitim Bakanlığının belirlediği, Türkçe dersinin genel amaçlarından biri; etkili bir dil öğretimi gerçekleştirmektir. Bu amaca ulaşmak öncelikli olarak ana dili öğretiminin niteliğine bağlıdır. Dolayısıyla okulda alınan formal eğitim, ailede kazandırılan dil edinimini geliştirmeyi hedefler. İster ana dili ister yabancı dil olarak Türkçe öğretimi söz konusu olsun, dil eğitimi aynı zamanda düşünce eğitimidir. “Doğru yöntemlerle gerçekleştirilirse düşünen beyinlerin yetiştirilmesinde önemli katkı sağlar. Aksi takdirde alışkanlıkların sürdürülmesinden öteye geçemez” (Çelikpazu 2012: 33). Bu noktada Türkçeyi konuşmakla Türkçeyi bilmek birbirinden ayrılmalıdır. Türkçeyi konuşmak, taklit yöntemiyle öğrenilen alışkanlıkların sürdürülmesinden başka bir şey değildir. Asıl olan, Türkçeyi teknik olarak öğrenmek olmalıdır.

Dil oluşturan yapıların öğretiminde dil bilgisel kavramların rolü büyüktür. Bu nedenle dil öğretiminin birinci ayağında dil bilgisi öğretimi yatar ki en önemli hedefi, dili sadece bilgi düzeyinde aktarmak değil bütün incelikleriyle, anlatım olanaklarıyla, zenginlikleriyle bir beceri olarak sunmaktır. Çünkü dil bilgisi, bir dilin dinleme, izleme, konuşma, okuma, yazma temel becerilerini destekleyen kurallar bütünü olarak görülür (MEB 2006). Bu yaklaşım, doğal olarak dil bilgisi derslerini, önemini, uygulama biçimlerini, nasıl öğretilmesi gerektiğini gündeme getirir; sorgulanmasını, arayış içine girmeyi zorunlu kılar.

2. Yöntem

Dil ediniminde bu denli önemli görülen dil bilgisi öğretiminin sıklıkla göz ardı edilişi, gereken önemin verilmeyişiyse tam bir çelişkidir. Bugün gelinen nokta, dil bilgisini kurallar bütünü olarak görüp ezberleterek öğretmenin işe yaramadığını göstermiştir. Gerek ana dili gerek yabancı dil olarak Türkçenin öğretimindeki dili göstergelerden oluşmuş bir dizge / sistem olarak görmekten uzak uygulamalar, bir yandan dil konularının tartışılmasına yol açarken diğer yandan da öğrenim sürecini uzatmakta, öğrenimi zorlaştırmakta, beraberinde birtakım sorunları gündeme getirmektedir. Dilin biçim (yüzey yapı) ve anlam (derin yapı) olmak üzere çift boyutu olduğunu dikkate almamanın yol açtığı en büyük sorunlardan birini Muhsine Börekçi, “Değişik birleşimlerle değişik kavramları karşılayan anlam ve görev elemanları derin yapıdan değil de yüzeysel yapıda hareketle adlandırılmakta; araç, amaç hâline gelmektedir.” sözleriyle açıklar (1998: 124).

Sondan eklemeli bir dil olan Türkçede işletim ve türetimin eklerle yapılması; eklerin sistem içindeki rolünü öne çıkarmakta, dil öğretiminde ele alınış biçimine dikkat çekmektedir. Nitekim Türklük Bilimi araştırmalarında tartışılan konulardan biri de eklere aittir. Sınıflandırılmasından adlandırılmasına, kategorisine, ait olduğu alana, işleniş biçimine, öğretim yöntemlerine kadar pek çok özellik sorgulanmakta ama orta yolu bulma konusunda çıkmaza girilmiş gibi gözükmektedir. Dil bilgisel kavram olan ekin ne olduğu, özellikleri, nasıl algılandığı, nasıl öğretildiği, uygulama alanı ve biçimi konularındaki farklı bakış açıları, farklı yaklaşımların doğmasına yol açmıştır. Doğal olarak farklı bakış açılarıyla incelenen konular, kavram yanılığarı, bağlamdan kopuk biçimde yapılan tanımlar, birbirine benzemeyen terminolojiyle birbirinden ayrı yöntemlerle ele

alınmaktadır. Bugün öyle bir hâl almıştır ki dil bilgisi çalışmalarında ortak dili, ortak bakış açısını görmek, neredeyse olanaksız olmuştur. Oysa öğretmenin ve öğrenmenin bilimsel olarak sistemleşmesi kaçınılmazdır. Bunun yolu da söz konusu alanın her yönüyle doğru olarak öğretilmesinden ve öğrenilmesinden geçer. Bu çalışmada, söz konusu sorunlardan yalnızca eklerin anlamsal işlevlerinin bağlam kapsamında öğretilme gereği üzerinde durulmuş; bu konudaki soruna dikkat çekilmiş; çözüm önerileri sunulmuştur. Sorunun var olan durumunu ortaya koymak, fotoğrafın çekerek betimlemek için kendi koşulları içinde olduğu gibi çalışılıp betimleyici araştırma yaklaşımlarından yararlanılmıştır. Veriler, uzun yıllara yayılan eğitim-öğretim sürecinde, dersi alan öğrencilerle yüzyüze görüşerek öğrenci yaklaşımlarını, öğrenme becerilerini, kuru bilgidan kaynaklanan öğrenme güçlüklerini gözlemlemek yoluyla toplanmıştır. Bir başka deyişle doğrudan uygulama yolu tercih edilmiştir. Dolayısıyla bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılarak sorun betimlenmeye çalışılmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Geleneksel dil bilgisinde eklerin en sık kullanılan işleviyle anılması alışkanlık hâlini almıştır. Örneğin; {-l}/ {-n}, edilgenlik eki; {-AcAK}, gelecek zaman eki; {-A}, durum eki; {-Im}, iyelik birinci teklik kişi eki; {-II}, addan ad yapan ek vb. Farklı işlevde kullanıldığında bile ek, bilinen, meşhur adıyla anılmaktadır. “Şimdiki zaman eki, burada gelecek zaman işlevinde kullanılmıştır.” ya da “Şimdiki zaman ekinin gelecek zaman eki olarak kullanımı.”, “Edilgenlik eki, dönüşlülük eki olarak görev yapmış.” vb. Dil bilgisi kitaplarında zaman eklerinin farklı işlevlerde kullanımının, “eylemde zaman kayması” başlığı altında değerlendirildiği görülür. Dilin dizge mantığından uzak, bağlamdan kopuk bir anlayışla yapılan uygulamalar, toplumsal ve bireysel boyutuyla dilin çift eklemli dizge oluşuyla örtüşmemektedir. Hâlbukî zaman kayması söz konusu değildir. Eklerin birden fazla işlevi olabilir ve farklı işlevle kodlanması kadar doğal bir durum olamaz. Bir ekin birden fazla işlevi olabileceği gibi farkı kategorilerde görev üstlenmesi de Türkçenin yapısı gereği söz konusudur. Nitekim Nurettin Koç da anlam değişimi ya da anlam kaymasına itiraz eder (1996: 260). Kevser Acarlar, anlam kaymasını bir zaman kipinin başka bir zaman kipiyle değiştirilmesi olarak görür (1969: 250). Kimileri de “görünüş” kapsamında ele alır konuyu.² Dili sistem olarak görmeyen, bağlamı dikkate almayan, biçim ve anlamı ayrı gören hatta anlamı görmeyen bir anlayışa dayandırılan kurullarla Türkçe öğretmek olanaksız gözükmektedir.

Türkçenin yapısal özelliklerinden biri; biçimleri aynı, işlevleri ve kategorileri farklı eklere sahip olmasıdır. Bu durum, günümüzde gösterenleri aynı ama gösterilenleri farklı eklerin bulunuşu biçiminde açıklanır. Öyleyse ekler adlandırılırken üstlendiği görev, hem biçimsel hem anlamsal

² Bazı araştırmacılar; zaman kayması, anlam kayması biçiminde açıklanan durumu, “görünüş” terimiyle birlikte değerlendirmişlerdir: bk. DİLÂÇAR Agop, “Türk Fiilinde ‘Kılınış’la ‘Görünüş’ ve Dilbilgisi Kitaplarımız”, *TDAY Belleten* 1973-74, Ankara, TDK Yayınları, 1974, s. 164-165; KORKMAZ Zeynep, *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2003a, s. 576-583 vb. Erguvanlı Taylan da çeşitli örneklerle {-DI} ekinin zaman, görünüş, kiplik işlevlerini inceler. Geçmiş zaman dışındaki kullanımları, görünüş ya da kiplik bağlamında ele alır. (1997: 7-9). (ERGUVANLI TAYLAN Eser, “Türkçe’de Görünüş, Zaman ve Kiplik İlişkisi: {-DI} Biçimbirimi”, *XI. Dilbilim Kurultayı Bildirileri* (22-23 Mayıs 1997), Ankara, ODTÜ Yayınları, 1997, ss. 1-11.)

açından görmezden gelinmemeli; ekin sistem içinde kullanımına bakılmalı ve ona göre nitelik verilmelidir. Bunların gerçekleştirilmesi ancak bağlamda mümkün olabilecektir.

- *Ben öğretmenim, bilim insanlarını her zaman benim evime çağırabilirim.*

Örnek cümlede pek çok işlevde ve kategoride görebileceğimiz birden fazla {-Im} eki vardır. Gösterenleri aynı olan bu eklerin her biri sistem tarafından farklı kategoride ve farklı biçimsel-anlamsal işlevde kullanılmak üzere kodlanmıştır. Şöyle ki;

1.a. öğretmen-im : {-im} yüklem işletim eki, bildirmenin birinci teklik kişi eki

biçimsel işlev: Adın yüklem işletimine girerek yüklem görevini üstlenmesini sağlamak.

anlamsal işlev: İşin dün-bugün-yarına yayılan bir zaman diliminde söz söyleyen tarafından gerçekleştiğini anlatmak.

1.b. bil-im : {-im} türetme eki, eylemden ad yapan ek

biçimsel işlev: Eylemin kategorisini değiştirmek yoluyla yeni kavrama karşılık yapmak.

anlamsal işlev: Bil- eylemine konu olan düzenli, yöntemli araştırma sürecini karşılayan ad yapmak.

1.c. ben-im : {-im} ad işletim eki, tamlayan eki

biçimsel işlev: Zamirin ad işletimine girerek ileride iyelikli bir ada bağlanmasını sağlamak.

anlamsal işlev: Bağlandığı iyelikli ad üzerinde zamirin ilgisini göstermek, evin sahibinin konuşan kişi olduğunu bildirmek.

1.ç. ev-im : {-im} ad işletim eki, birinci teklik kişi iyelik eki

biçimsel işlev: Adın ad işletimine girerek geride tamlayana bağlanmasını sağlamak.

anlamsal işlev: Evin sahibini, konuşan kişiye ait olduğunu göstermek.

1.d. verebilir-im: {-im} eylem işletim eki, birinci teklik kişi eki

biçimsel işlev: Eylemi, çekime sokarak bitmiş eylem yapmak; eylemin yüklem konumuna yükselmesini sağlamak; dilbilgisel özneyi göstermek.

anlamsal işlev: Eylemin söz söyleyen tarafından gerçekleşeceğini bildirmek.

Yukarıda verilen örnekler, birbirinden farklı görevlerle kodlanmış beş {-Im} ekinin sırasıyla yüklem işletim eki (**1.a. öğretmen-im**), türetim eki (**1.b. bil-im**), ad işletimi eki (**1.c. ben-im**, **1.ç. ev-im**), eylem işletimi eki (**1.d. verebilir-im**) olmak üzere dört ayrı kategoride yer aldığını göstermektedir. Ad işletim eki kategorisinde yer alan iki ek (**1.c.**, **1.ç.**) ise biçimsel ve anlamsal işlevleriyle

birbirinden ayrılmakta ve ona göre *tamlayan eki*, *iyelik eki* olarak adlandırılmaktadır. Bu durumda bağlam olmaksızın, işlevine bakmaksızın bir eke ad vermek olanaksız gözükmektedir.

2.a. “Anne müjde! Teyzemle konuştum, söz verdi, yaza Bursa’ya geliyor.”

2.b. “Anne müjde! Teyzemle konuştum, bilet almış, yarın Bursa’ya geliyor.”

2.c. “Anne müjde! Teyzemle konuştum, yoldaymış, Bursa’ya geliyor.”

2.ç. “Dün ‘Anne müjde! Teyzemle konuştum, bugün Bursa’ya geliyor.’ dememiş miydin sen? Bak gelmedi.”

Örneklerde ortak olarak kullanılan ek, şimdiki zaman eki olarak adlandırılan {-yor}’dur. Şimdiki zaman, her ne kadar içinde bulunulan an olarak algılsa da içinde bulunulan an o kadar kısadır ki zaman olarak varsayılması bile olanaksızdır. Bu nedenledir ki kimilerince şimdiki zaman diye bir zaman dilimi yoktur. Şimdiki zaman, geçmişte başlayıp gelecekte sonlanması gereken, bir süre devam eden hareketlerin zamanını anlatır. 2.c.’de olduğu gibi. Teyze yola çıkmış, eylem geçmişte başlamış, sürüyor, henüz tamamlanmamış, gelecek adı verilen zaman diliminde bir yerde sonlanması gerekmektedir. Ancak 2.a ve 2.b’de bu işlevle kullanılmamışlar. Her ikisinde de eylem henüz başlamamıştır. 2.a’da Teyze, gelme işini ileride yaz mevsiminde; 2.b’de ertesi gün gerçekleştirmek üzere planlamıştır. Buna göre 2.a, uzak geleceği; 2.b. yakın geleceği göstermektedir. 2.ç. ise olay anıyla anlatı anı birbirinden farklı olan ancak her ikisi de geçmiş içinde kalan bir şimdiki zamandan söz etmektedir. Bu durumda 2.c. dışındaki ekler şimdiki zaman eki nasıl denebilir? Anlamsal işlevi, henüz başlamamış, gelecekte yapılmak üzere planlanan bir işi işaret eden eke gelecek zaman eki demek gerekmez mi?

3.a. Son günlerini el ele tutuşarak yaşamak istemişler.

3.b. Arkadaşlarıyla kavgaya tutuşarak beni üzdün.

3.c. Yarın geri geleceğine dair bahse tutuşarak bizi şaşırttım.

3.ç. Bu çocuğu evlatlık almak istediğini yanıp tutuşarak herkese duyurdun zaten.

Örneklerde *tut-u-ş-arak* karşılaştırılmaktadır. Ulaçlarda yer alan {-ş}, sadece 3.a’da eylem işletim eki, işteşlik (çatı) ekidir. Diğerlerinde eylemden eylem yapan türetme ekidir ve ayrı kalıp yapıların içinde (3.b *kavgaya tutuş-*, 3.c. *bahse tutuş-*, 3.ç. *yanıp tutuş-*) farklı işlevlerle yer almaktadır. Çatı ekiyle ilgisi yoktur.

4.a. Ataya saygı boynumuzun borcudur.

4.b. Sana göre bu iş burada bitmez.

4.c. Dile kolay, on senedir yolunu gözlemiş.

4.ç. Çocuklara rehber diyip geçme, önemli görev bu.

4.d. Yaza görüşelim mi?

4.e. Kaça aldınız bunu?

4.f. Ankara'ya gidiyorduk.

4.g. Kime verdiniz.

4.h. Pastayı karşıki pastanede annesine yaptırdı.

4.ı. Pastayı arkadaşşı için annesine yaptırdı.

4.i. Kapıya kırmızı boya sürdü.

4.j. Gözenin başındaydık onunla.

4.k. Bunamış diye gönderdiler hastaneden.

4.l. Doğa aşığı biriydi tanıştığımızda.

4.m. Giysileri tıkaması doğru değil elbette.

Örneklerde yer alan on dört farklı işlevdeki {-A} ekini kategorilerine göre gruplandırınca ortaya şöyle bir tablo çıkar:

A. Adı ada bağlayan durum eki:

4.a. sebep bildiren durum eki (*ata-y-a saygı*); 4.b. görelilik bildiren durum eki (*san-a göre*); 4.c. görelilik bildiren durum ek (*dil-e kolay*); 4.ç. sahiplik bildiren durum eki (*çocuklar-a rehber*)

B. Adı eyleme bağlayan durum eki:

4.d. zaman zarf tümleci durumu eki (*yaz-a görüş-*); 4.e. nicelik zarf tümleci durumu eki (*kaç-a al-*); 4.f. yer-yön zarf tümleci durumu eki (*Ankara-y-a git-*); 4.g. / 4.i. ikincil nesne durumu eki (*kim-e ver / kapı-y-a sür-*); 4.h. nedenlik zarf tümleci durumu eki (*annesin-e yaptır-*); 4.ı. ikincil özne durumu eki (*annesin-e yaptır-*)

C. Türetme eki:

4.j. addan ad yapan türetme eki (*göz-e*); 4.k. addan eylem yapan türetme eki (*bun-a-*); 4.l. eylemten ad yapan türetme eki (*doğ-a*); 4.m. eylemten eylem yapan türetme eki (*tık-a-*)

Örnekleri artırmak mümkün ancak sonuç değişmez. İncelemeler, eklerin bağlamda üstlendikleri anlamsal işleve göre adlandırılmalarının doğru olacağını ve öğretimi kolaylaştıracağını

göstermektedir. Türkçede gösterenleri aynı gösterilenleri farklı eklerin oluşu, bunu kaçınılmaz kılmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

A. Martinet, dile ait birimlerin (monem, morfem vb.) belirli bir anlamsal potansiyele sahip olsalar bile ancak kullanıldıkları bağlamda ya da belirli bir durum içinde ele alındıklarında gerçekten anlam taşıyabildiklerini belirtir (1998: 41-42). Dolayısıyla eklerin de tüm dil birimleri gibi üstlendiği biçimsel ve anlamsal işleve göre tanımlanması, belirlenmesi kaçınılmazdır çünkü ancak kullanıldıkları bağlamda ele alındıklarında eklerin işlevi kesin olarak betimlenebilir.

Biçimleri aynı, işlevleri farklı eklerin bulunuşu, eklerin sistem içinde bağlama bağlı değerlendirilmelerini gerektirmektedir. {-A} yönelme durumu eki, {-n} dönüşlülük eki, {-AcAK} gelecek zaman eki vb. bağlamdan kopuk söylemler, hem dilin dizge oluşuyla hem de gösterenleri aynı gösterilenleri farklı dil birimlerinin varlığıyla örtüşmediği gibi Türkçenin öğretimini de zorlaştırmaktadır. Bu durumda;

1. Ekler, biçimsel ve anlamsal işleviyle değerlendirilip üstlendiği role, sistem tarafından kodlanış biçimine göre adlandırılmalıdır.
2. Sistem içinde bağımsızken eklerden yalnız {-yor} ekinden, {-DAn} ekinden, {-sIz} eki vb. biçimde söz edilmeli;
3. Ekler, kullanıma çıktıklarında kodlanma biçimine uygun olarak ad verilmelidir.

Kaynakça

- ADALI, Oya (1979). *Türkiye Türkçesinde Biçimbirimler*, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- DİLÂÇAR, Agop (1974). "Türk Fiilinde 'Kılınış'la 'Görünüş' ve Dilbilgisi Kitaplarımız", *TDAY Belleten 1973-74*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s. 164-165.
- AKSAN, Doğan (2007). *Her Yönüyle Dil-Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BÖREKÇİ, Muhsine (1998). "Türkçe Öğretiminin Yüzeysel Yapıyı Esas Alan Yaklaşımı ve Bunun Sonuçları". *Türkçenin Öğretim ve Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara Üniversitesi Tömer Gaziantep Şubesi.
- ÇELİKPAZU, Esra (2012). *Dil Bilgisi Öğretiminde Çatı Kavramı ve Bu Kavramla İlgili Yanılgılar*, (Basılmamış doktora tezi) Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- ÇOTUKSÖKEN, Yusuf (1991). *Türkçede Ekler-Kökler-Gövdeler*, İstanbul: Cem Yayınları.

- DELİCE, H. İbrahim (2000). "Türk Dilinde İşlevsel Ek Tasnifi Denemesi", *Türklük Bilimi Araştırmaları*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, S IX. s. 135-150.
- GEMALMAZ, Efrasiyap (1989). "Alfabetik Son Ekler Dizininde Türkçe Son Eklerin Sıralanmasında Göz Önünde Bulundurulması Gereken Esaslar Üzerine", *Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Bilimleri Araştırma Dergisi*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, Fen-Edebiyat Fakültesi Ofset Tesisleri, S 17, s. 39-51.
- GÜLSEVİN, Gürer (2004). "Türkçede Sıra Dışı Ekler ve Eklerin Tasnif-Tanımlama Sorunu Üzerine" *V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri*, 20-26 Eylül 2004, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s. 1267-1283.
- HATİBOĞLU, Vecihe (1974). *Türkçenin Ekleri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KORKMAZ, Zeynep (2003), *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu*; Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MARTİNÉT André (1998). *İşlevsel Genel Dilbilim*, (çev. Berke Vardar), İstanbul: Multilingual Yayınları.
- TURAN, Zikri (2000). "Türkçenin Yapım ve Çekim Düzeninde Yer Alan Eklerin Sınıflandırılması Nasıl Olmalı?" *4. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri*; 25-29 Eylül 2000, Çeşme-İzmir.
- UZUN, Nadir Engin (2006). *Biçimbilim; Temel Kavramlar*, İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- ÜSTÜNOVA, Kerime (2012). *Türkiye Türkçesi, Ad İşletimi (Biçim Bilgisi)*, 2. Baskı, Bursa: Sentez Yayıncılık.
- YAMAN, Ertuğrul (1999). *Türkiye Türkçesinde Zaman Kaymaları*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- YILMAZ, Seda (2013), "Gösterenleri Aynı Gösterilenleri Farklı Fiillere Yönelik Bir İnceleme", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* V. 8/1 Winter, p. 2875-2894, ANKARA-TURKEY.
- YILMAZ, Seda (2014), "Çatı Kavramı Üzerine", *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science*, Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2329> Number: 26, p. 521-535, Summer II.

Teşekkür

Uludağ Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri biriminin desteklediği KUAP (F) 2015/62 nolu "Uludağ Üniversitesinde Çocuklarla 'Masal ve Dil' Yolculuğu" isimli proje kapsamında hazırlanan çalışma 26-28 Mayıs 2016 tarihleri arasında Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi tarafından Belgrat Üniversitesi Filoloji Fakültesinde düzenlenen Second International Symposium on Language Education and Teaching ISLET-UDES2016 Sempozyumunda sunulmuş ve özeti bildiri kitabında yayınlanmıştır.